

**Değerli Konuklar,
Değerli Meslektaşlarım,**

İstanbul Şubemiz tarafından düzenlenen “Cumhuriyetimizin 100 yılında ulaştırma” konulu etkinliğe hoş geldiniz. Sizleri Oda yönetim kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Katılımcılar,

100 yıl önce Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları kurtuluş savaşını zaferle sonuçlandırarak bizlere bağımsız bir ülke armağan etti.

Bağımsızlık hiç şüphe yok ki çok geniş tanımlı bir kavram.

Bu kavram ülkenin emperyalist işgalcilerden kurtarılması, emperyalist-kapitalist sisteminin ekonomik cenderesinin kırılması, toplumsal hayatın laiklik temelinde kurgulanması, hukukun üstünlüğünün tartışılmayacak bir mertebeye yükseltilmesi, toplumsal refahın sağlanması ve yaşamın nitelikli kılınmasını içermektedir.

Bugünkü etkinliğimizin konusu olan ulaştırma ülkemizin ekonomik kalkınmasıyla birlikte yaşamın niteliğinin yükseltilmesi, bir başka ifade ile yurttaş konforunun sağlanmasıyla doğrudan ilintilidir.

Değerli Konuklar,

Bir bütün olarak değerlendirildiğinde Cumhuriyetin, çağı yakalama iddiası olduğu anlaşılacaktır. Genç Cumhuriyet, iddiasına uygun bir şekilde davranmış, bilimin ve mühendisliğin rehberliğinde ülkenin imarı için kollarını sıvamış, ulaştırmanın önemine binaen değişimin ilk adımlarını bu alanda atmıştır.

Cumhuriyet tarihçileri ve tabii ki mühendislik tarihçileri tarafından kuruluş dönemi için yapılan değerlendirmelerde planlı kalkınma projeleri olarak adlandırılan atılımların başında 1923-1940 yılları arası demiryolları ile 1948-1957 yılları arası karayolu programları gelmektedir.

Genç Cumhuriyet planlı, programlı ve hedefli projelere ihtiyaç duymuş, ulaştırma projeleri böylelikle devreye alınmış, ulaştırmanın sonuç değiştirici önemi Cumhuriyet’in diğer hedeflerine ulaşmasını kolaylaştırmıştır. Elbette demiryolu, karayolu ve denizyolu ulaşımında kuruluş döneminde yapılan hamlelerin ülkemizin ekonomik kalkınmasıyla doğrudan ilintisi bulunmaktadır.

Bu süreci biraz da eş zamanlı ve eş içerikli olarak değerlendirmek mümkündür. Ulaştırma projeleri ile kamu binaları, su yapıları, enerji ve sanayi tesisleri, eğitim ve sağlık tesisleri, toplu konutlar ve iş merkezleri peyderpey hayata geçmeye başlamıştır.

Dönemin özgün şartları, devralınan ekonomik ve sosyal hayatın gerçekleri, toplumun eğitim ve kültür düzeyi, okur-yazarlık oranı ve benzeri etkenler Cumhuriyet'in modernleşme iddiasından vazgeçmesine neden olmamış, olumsuz tablo kurucu kadroların şevkini daha da artırmıştır.

İşin doğrusu zamanın ve gerçeklerin sınırları zorlanmış ve bir başarı öyküsü yazılmıştır. Hiç şüphe yok ki başarının mimarı Cumhuriyet'in kurucu kadrolarıdır.

Değerli Meslektaşlarım,

Cumhuriyet'in 100 yıllık ulaştırma öyküsünün kahramanları ülkemizin aynı zamanda birleştirici, bütünleştirici geniş yelpazeye yayılmış yönünü ifade eder.

Kimler vardır öykünün kahramanları arasında?

Tartışılmaz ilk sırada ülkemize bu ufku gösteren ve ufka varmak üzere cesaretle adımlar atan Mustafa Kemal Atatürk bulunmaktadır.

Sivas-Erzurum demiryolu hattını "Şimendifer zaferi Türk işçisinin, Türk mühendisinin, Türk sermayesinin zaferidir" diyen İsmet İnönü de öykünün kahramanlarından.

1933 yılında Sivas-Erzurum demiryolu hattının ihalesini alan Nuri ve Abdurrahman Demirağ kardeşler de öykünün yaratıcılarındandır.

Söz verdiği halde hat üzerindeki tüneli zamanında bitiremeyen ve bu nedenle intihar etmeyi seçen Yahya Bey öykünün dramatik yönünü ifade etmektedir.

Öyküde, 1955 yılında Birecik Köprü inşaatında çalıştığı sırada, köprü yapılmasıyla Fırat Nehri üzerinde ulaşım aracı olarak kullandıkları salların işlevsiz kalacağını ve işlerinin bozulacağını düşünen sal sahipleri tarafından öldürülen inşaat mühendisi Kadri Çile de vardır.

1970'te Boğaziçi Köprüsüyle ilgili tartışmalar başladığında, "Boğaz'a değil Zap Suyuna köprü" kampanyası çerçevesinde bizzat Hakkâri'de köprü yapımını üstlenen 68 kuşağı gençler öyküyü içselleştiren, sahip çıkanlardır.

**Değerli Katılımcılar,
Değerli Meslektaşlarım,**

Bu noktadaki asıl soru, tarifsiz fedakârlıklarla hayata geçirilen, ülkemizi yokluktan refaha taşıyan bu süreç boyunca Cumhuriyet imzası taşıyan yatırımların bugün ne durumda olduğudur.

Ne yazık ki özelleştirme furyasıyla pek çoğu kamunun elinden alınmış, ulusal, uluslararası sermayeye peşkeş çekilmiş, dahası ulaştırma da dahil olmak üzere kamu yatırımlarının “kamusal” özelliği kaybettirilmiştir.

Zaman kamu kaynakları ve kamu yatırımları üzerinden zenginleşme dönemidir ve işte bu sakat anlayış Cumhuriyet ideallerinin törpülendiğini, yer yer yok edildiğini göstermektedir ki ulaştırma konusu ele alınırken ulaştırma mühendisliğinin evrensel ve bilimsel kabulleriyle birlikte kamusalığa yeniden sahip çıkılmasını zorunlu kılmaktadır.

Değerli Konuklar,

Etkinlik programı oldukça yoğun ve zengin, çok değerli konuşmacıları dinlemek için sabırsızlandığınızı biliyorum.

Konuşmamı bitirirken huzurlarınızda Şubemize teşekkür etmek istiyorum. Bu etkinliği düzenleyerek bizlere uzman meslektaşlarımızın, akademisyenlerin, duayen hocalarımızın ufuk açıcı, öğretici, ilerletici görüş ve yaklaşımlarını öğrenme, yeni tartışmalara ve yaklaşımlara hakim olma şansı yarattılar.

Düşünenlere, karar verenlere, emek edenlere teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.